

MANO DRAUGAS PRIEŠAS

DAN SMITH

**MANO DRAUGAS
PRIEŠAS**

Versta iš
Dan Smith
MY FRIEND THE ENEMY
Chicken House, Frome, 2013

Skiriu Aniškai ir Ašvinui

Bibliografinė informacija pateikiama
Lietuvos integralios bibliotekų informacinės sistemos (LIBIS)
portale ibiblioteka.lt

© Tekstas, Dan Smith, 2013

© Viršelis, Paulius Uziela, 2020

Pirmą kartą 2013 metais anglų kalba pavadinimu *My Friend the Enemy* išleido *Chicken House, Fromas, Jungtinė Karalystė*.
Lietuvių kalba išleista susitarus su *Chicken House Publishing, Fromas, Jungtinė Karalystė*.

Visos teisės saugomos.

© Vertimas į lietuvių kalbą, Vytautas Varanius, 2020

© Leidykla „Nieko rimto“, 2022

ISBN 978-609-441-815-0

DAN SMITH

MANO DRAUGAS PRIEŠAS

Iš anglų kalbos vertė Vytautas Varanius

Vilnius
2022

1939-ųjų RUGSĖJIS

Nacisinė Vokietija užgrobia Lenkiją. Prancūzija ir Britanija paskelbia karą Vokietijai. Britų ekspedicinės pajėgos dislokuojamos Belgijoje.

1940-ųjų SAUSIS

Britanijoje pradedamos normuoti maisto produktų ir pramoninės prekės.

1940-ųjų GEGUŽĖ

Vinstonas Čerčilis tampa ministru pirmininku. Nacių karinės pajėgos užpuola Belgiją, Liuksemburgą, Nyderlandus, Daniją, Norvegiją ir Prancūziją. Pradedama operacija „Dinamo“, Britų ekspedicinės pajėgos evakuojamos iš Diunkerko Šiaurės Prancūzijoje. Bombarduojami nacių, britai pasitraukia į pietinę Anglijos pakrantę. Per evakuaciją abiejose kariaujančiose pusėse žūsta arba sunkiai sužalojami daugiau kaip 80 000 žmonių.

1940-ųjų BIRŽELIS

Nacių pajėgos okupuoja Prancūziją.

1940-ųjų LIEPA

Prasideda mūšis dėl Britanijos. Pasitelkus „Žaibo“ taktiką Londonas intensyviai bombarduojamas. Nacių bombonešiai atakuoja ir kitus didžiuosius Britanijos miestus. Taikiniai tampa pramonės objektai ir civiliai.

1941-ųjų SPALIS

Mūšis dėl Britanijos baigiasi, koncentruotas Britanijos bombardavimas nutraukiamas, tačiau karo metu pavienės atakos vyksta ir toliau.

Tik 1945-aisiais bombos pagaliau nustoja kristi iš dangaus.

„Kai prasidėjo karas ir žlugo Diunkerkas, tasai siauras žemės ruoželis Šiaurės Anglijoje tapo invazijos centru. Tada mes ir pamatėme, kas iš tikrųjų yra žmogus.“

Jack Lawson, Žmogaus gyvenimas

1941-ųjų vasara
Šiaurės Rytų Anglija

1. Sudužimas

Buvau nusidanginęs į miško gilumą pastatyti kilpų ir staiga išgirdau sirenas.

Nustėrau.

Palinkęs prie žemės, ištiesęs rankas su vielute tarp pirštų, sustingau it negyvas.

Buvau gana toli nuo kaimo, kitapus lauko, medžių tankmėje, tačiau tasai klaikus triukšmas vis vien kažkokiu būdu mane pasiekė. Tarsi būtų manęs ieškojęs. Tiktai manęs vieno. Iš pradžių pasigirdo pratisas širdį veriantis gaudimas. Paskui pamažu vis garsėjo ir įšilęs ėmė žemėti ir kilti. Po kelių akimirkų įsijungė antra sirena, tada trečia, kol galop visos kaimo sirenos ėmė kaukti skelbdamos oro pavojų.

Tai buvo signalas mums bėgti į slėptuves.

Bėgti, kad liktume gyvi.

Dar niekada nebuvau užkluptas taip netikėtai. Po pietų aliarmo anksčiau niekada neskelbdavo. Vokiečiai mėgdavo pulti naktimis, jų lėktuvai riaumodavo it kokie pasiutę monstrai, pasiruošę visa aplink paversti dulkėmis. Tada reikėdavo bėgti it akis išdegus į Andersono slėptuvę, tupėti prietemoje ir laukti, kada bomba nukris iš dangaus ir ištaškys visus į milijonus skutelį.

Tačiau šįkart išgirdęs sireną aš nežinojau, ką daryti. Dvejojau, ar suspėčiau perbėgti lauką ir pasiekti Gudobelės sodybą, kurioje turėjome nedidelę slėptuvę. Paskui pamaniau, jog medžių tankmėje jau ir taip esu pakankamai saugus.

Tik kad nenorėjau likti vienas. Norėjau būti su mama. Norėjau žinoti, kad ji saugi, o ji norėjo žinoti, kad man viskas gerai. Pagalvojau apie ją, nerimaujančią dėl manęs, galvojančią, kur užtrukau. Ji nežinotų, ar bėgti laukan ieškoti manęs, ar skubėti į slėptuvę. Jos širdis greičiausiai spurdėtų kaip ir manoji. Tuk tuk tuk. Jai išdžiūtų burna. Raumenys imtų nevalingai trukčioti. Banga po bangos dangų užtemdžius lėktuvams, bomboms krintant iš dangaus, ji stovėtų sode dairydamosi manęs.

Papurčiau galvą ir stipriai užsimerkiau norėdamas išmesti iš galvos visus tuos vaizdinius. Tada pašokau ant kojų ir pasileidau bėgti.

Skuosdamas pro fazanų narvus veik nė nejutau, kaip dilgėlės kanda plikus kelius. Po mano pėdomis treškėjo nukritusios šakelės. Guminių batų aulai trynėsi į nubroz-dintas blauzdas. Peršokau išvirtusius rąstus ir įpuolęs į gervuoges apsidraskiau kojas. Paskui liuoktelėjau per upelį ir nugurnėjau tarp medžių. Galop pribėgęs spygliuotos vielos tvorą griuvau žemėn ir prasispraudžiau pro plyšį, kuris, rodės, kaip sykis man buvo paliktas apačioje. Šliauždamas perdžiūvusią žemę nusibalnojau kelius, tačiau skausmas man buvo nė motais.

Pašokęs ant kojų bėgau kiek įkabindamas, kol galop pasiekiau pamiškę ir atsidūriau laukuose. Saulei jau leidžiantis, klaikų sirenų gaudesį staiga perskrodė kažkoks keistas garsas. Tarytum kas būtų trenkęsis į sieną ir išlėkęs kiaurai. Tasai garsas skambėjo baisiau nei sirenos. Kur kas baisiau.

Tai vokiečių bombonešiai piktai riaumojo danguje.

Krūtinę man užliejo baimė. Privalėjau grįžti namo. Turėjau surasti mamą.

Nuskuodžiau lauku tolyn vildamasis kuo greičiau pasiekti namus. Troškau, kad kojos neštų mane sparčiau. Troškau, kad namai būtų arčiau. Troškau, kad nebūtų karo. Troškau... Troškau daugybės dalykų.

Tačiau tą akimirką atrodė, jog be manęs, mano noro sugrįžti namo ir lėktuvų, daugiau nieko pasaulyje nėra. Tas triukšmas. Varikliai burzgė taip garsiai, jog atrodė, kad tie lėktuvai seka mane, bando mane sugauti švilpdami ir kriokdami it kokie milžinai. Tasai jų burzgimas be paliovos spengė galvoje, visas mano kūnas tirtėjo iš baimės. Jaučiau juos šniokščiant man į kaklą. Užuodžiau jų tamsą.

Tačiau staiga varikliai ėmė springti.

Atsikosėjo vieną.

Du.

Tris kartus.

Springo, springo, kol užspringo galutinai. Kosčiojimas ir gaudesys liovėsi. Girdėjau tik kaime kaukiančias sirenas ir už manęs šniokščiantį vėją – tarsi milžiniškas plėšrus paukštis kėsintųsi mane pričiupti. Per tas kelias sekundes supratau, kaip jaučiasi kiškis, paskutinę akimirką šmurkštelėjęs į gyvatvorę vanagai nespėjus jo sugauti.

Ir tada ryžausi atsigręžti. Klupčiodamas tarp vagų dirstelėjau per petį ir pamačiau į mane skriejantį lėktuvą.

Ne tuntą išbadėjusių milžinų, o vieną vienintelį lėktuvą.

Pamačiau kulkosvaidininką, sėdintį įstiklintoje kabinoje. Jis spoksojo į priekį ištiktas šoko. Akys buvo taip išsprogušios ant kaktos, kad galėjau matyti baltus jų obuolius. Abi rankos tvirtai spaudė kulkosvaidžio buožę, tarsi šis būtų galėjęs jį išgelbėti. Iš stiklinės lėktuvo nosies kyšojo vamzdis taikydamas į vietą, kur anas turėjo nukristi.

Kiek aukščiau, už kulkosvaidininko, dar suspėjau pamatyti pūpsančią piloto galvą, tačiau turėjau staigiai pasilenkti ir lėktuvas praskriejo maždaug per trisdešimt pėdų virš manęs sukeldamas vėjo gūsi ir sušiaušdamas plaukus.

Praskrendant lėktuvui viduje buvo girdėti barškant metalines detales. Dar suspėjau išvysti pilkšvą to siaubūno pilvą. Ir tada atsigręžęs pamačiau, kaip jis nukrito į pono Beneto lauką.

Vokiečių bombonešiui nukritus žemė sudrebėjo po kojomis. Lėktuvas rėžėsi nosimi į bulvių lauką, stiklinė jo kabina pažiuro į tūkstančius šukelių. Smūgis sutraiškė lėktuvo priekyje sėdėjusį kulkosvaidininką ir nubloškė jį į kabinos galą, kur sėdėjo pilotas. Sutrinti vienas į kitą jų dviejų kūnai virto kaulų ir kraujo koše.

Abu bombonešio propeleriai klaikiai džergždami nuplyšo nuo sparnų. Vartaliodamiesi ore jie nulėkė į skirtingas puses ir susmego į žemę už kelių pėdų nuo lėktuvo. Grėsmingi ašmenys iškapojo bulvienojus ir iškapstė žemę išmesdami į orą riebius purvo kąšnius. Jeigu kas nors būtų pasipainiojęs jų kelyje, būtų buvęs bemat sudraskytas į skutelius.

Nukritęs lėktuvas išarė lauke kreivą vagą ir įsirėžęs nosimi į žemę dar kurį laiką stovėjo kaip įbestas. Taip jam bestyrant ant iškeltos jo uodegos išvydau nupieštą simbolį, kurio buvome mokomi bijoti ir neapkęsti. Nacių svastiką.

Tačiau netrukus bombonešis pakrypo į šoną ir siaubingai gergždamas šlumstelėjo ant žemės. Dešinys lėktuvo sparnas perlūžo neatlaikęs svorio. Akimirka stoji tylą ir tada, prakiurus vienam iš kuro bakų, nugriaudėjo kurtinantis sproginimas.

Iš dešinio lėktuvo šono pliūptelėjo oranžinis ugnies kamuolys. Liepsnos pažiro po lauką, kilo aukštyn į dangų; sprogimo banga nutraukė bombonešio sparną ir perplėšė fiuzeliažą pusiau. Išmesti į orą išsilydžiusio metalo skutai ėmė kristi į žemę tarytum sunkūs lietaus lašai. Ir tada nugriaudėjo antrasis sprogimas, kuris ištaškė į šalis likusias stambias nuolaužas, tarytum šios būtų visiškai besvorės.

Link manęs per lauką atskriejo karščio ir smarvės banga. Smogė tarsi nematomas kumštis parblokšdama ant žemės ir atimdama kvapą. Mane užliejo tiršta kaitra, permelkdama degančio kuro ir gumos tvaiku.

Ir tada visa aplink aptemo.

Mane apėmė keistas svaigulys, panašus į tą, kuris kartais pasireikšdavo per greit atsistojus. Galva sukosi, mintys susidrumstė. Paskui pasijutau taip, tarsi kas būtų išplėšęs mane iš mano paties kūno ir švystelėjęs į orą. Apkvaitęs ėmiau jaudintis, ar tik nebūsiu numiręs. Kybojau ore ir žiūrėjau žemyn į savo dvylikos metų kūną, gulintį purve tarp žalių bulvienojų. Skendėjau tirštuose dūmuose apsuptas šimto mažų lauželių, degančių tose vietose, kur nukrito lėktuvo skeveldros ir išsiliejo kuras. Tačiau neilgai trukus mano ausis vėl pasiekė garsai, kvapai ėmė kutenti šnerves. Burnoje jaučiau kartų degėsių skonį. Oranžinė šviesa kita pus mano akių vokų pulsuodama tamsėjo ir ryškėjo.

Atsimerkęs likau gulėti ant nugaros kaip gulėjęs. Virš galvos tarytum gyvi padarai sūkuriavo dūmai – mačiau juos, tačiau neįstengiau žiūrėti susikaupęs, nes galva dar neveikė taip, kaip turėtų.

Nežinau, kiek laiko išbuva be sąmonės, tačiau kai atsėdau ir papurčiau galvą norėdamas nusikratyti to klaikaus

spengimo ausyse, už maždaug šimto pėdų pamačiau liepsnose skendintį lėktuvą. Nuo jo užgoždami vakaro saulę į viršų kilo juodi dūmai, visur aplink mane vagose degė išbirusios nuolaužos.

Akimirką pasirodė, kad išgirdau kažką rėkiant iš skausmo. Galbūt tai lėktuvo įgula šaukė liepsnose, tačiau per spengimą ausyse nieko dorai negalėjau suprasti ir klyksmas netrukus ištirpo treškančiose liepsnose. Pamėginau atsistoti, tačiau buvau dar gerokai apdujęs ir nesigaudžiau aplinkoje. Apsidairęs dešiniau nuo sudužusio lėktuvo pamačiau kažką judant.

Kai kas pamiškėje patraukė akį. Pakilęs vėjas kiek prasklaidė juodų dūmų debesį ir medžių tankmėje išvydau baltą šilkinį parašiutą. Jis buvo nedidelis. Iš toli atrodė mažesnis už stiklo rutuliuką. Tačiau netrukus vaizdą vėlei užstojo virš medžių pakibę tiršti dūmai.

Tai nutiko 1941-ųjų vasarą, oras Nortumberlande buvo neblogas, tačiau vis tiek atrodė, jog visas pasaulis miršta. Daug kam tada artėjo galas. Ir visgi tądien prasidėjo kai kas nauja.

2. Po visko

Rodės, praleidau ten visą amžinybę. Sėdėjau vagoje ir spoksojau į degantį lėktuvą mėgindamas atsikvošėti. Pas-kui, protui kiek prašviesėjus, apsidairiau ir pamačiau, koks aš purvinas. Marškiniai buvo aplipę žemėmis ir tai buvo kur kas didesnė nelaimė, negu ištikšti nuo bombos sprogi-mo. Šįryt jie buvo švarut švarutėliai ir mama garantuotai pasius, kad išsiterliojau. Skalbimo milteliai buvo normuo-jami ir prieš skalbdami turėjome vilkėti drabužius kaip tik įmanoma ilgiau. Ji visados man aiškino, kad nuo dažno skalbimo drabužiai greičiau nusidėvi.

– Po šimts perkūnų, štai kur tu! – pasigirdo balsas, kuris, rodės, sklinda iš labai toli. – Aš taip... Dieve švenčiausias, ar tu sveikas? Piteri? Piteri? Pasakyk ką nors!

Pasisukęs į kalvą pamačiau mamą, atskubančią manęs link. Ji vis dar ryšėjo prijuostę ir buvo įsispyrusi į senas šlepetes, kurias nešiodavo namie. Jos veide rūpestis maišėsi su įsiūčiu.

Pribėgusi ji parpuolė ant kelių ir suėmė rankomis ma-no skruostus.

– Kas atsitiko? – paklausė sukiodama mano galvą. – Tu sužeistas? Ar nesusižeidei, Piteri?

– Aš atsiprašau, – ištariau vis dar apdujęs. – Atleisk, mama. Išsipurvinau.

– Ką?

– Išsipurvinau.

– Dėl to nesuk galvos. Ar nesusižeidei? – paklausė nė nedirstelėjusi į liepsnojantį lėktuvą.

– Ne.

– Tikrai?

Mama apžiūrėjo mane, patikrino galvą ir kaklą.

– Aš taip dėl tavęs jaudinausi. – Su kiekvienu išartu žodžiu ji gaudė orą, jos akys buvo išsprogusios lygiai kaip to vokiečių kulkosvaidininko. – Kur tu buvai?

Suėmusi drebančiais pirštais ji pakilnojo mano rankas, apčiupinėjo ištiestas kojas.

– Tavo keliai, – aiktelėjo ji. – Tu kraujuoji.

– Tik nusibrozdinau.

– Ar gali atsistoti?

– Man viskas gerai.

Ji atsitiesė ir pažvelgė į mane.

– Aš baisiai išsigandau, – tarė.

Paskui mama ir vėl palinko prie manęs ir apglėbusi rankomis tvirtai prispaudė prie krūtinės.

– Maniau, kad tau kažkas atsitiko. Kai pamačiau tave čia sėdintį, aš...

– Man viskas gerai, mama. – Apkabinau ją, kad nusiramintų. – Aš sveikas.

– Kur tu buvai?

– Miške.

– Miške? Ar nesakiau, kad pavakare neitum taip toli? Kiek kartų turėsiu tau kartoti, kad laikytumeis arčiau namų? O ką, jei tau būtų kas atsitikę? Ką aš daryčiau, jeigu...

Ir tada ji padarė kai ką, kas mane kaip reikiant išmušė iš vėžių. Atsivadėjusi plojo delnu man per kairį žandą.

– Daugiau nediršk šitaip elgtis, – užginė ji. – Tik pažiūrėk į save.

– Atleisk, mama, – tariau apsiašarojęs. Man neskaudėjo, tačiau gerai žinojau, kad pasielgiau blogai. – Atsiprašau. Mama linktelėjo.

– Suprantu, – tarė ji ir vėl mane apglėbė. – Atleisk ir tu man. Nagi, parveskim tave namo.

Tačiau nespėję pakilti nuo žemės mudu išgirdom balsus ir atsisukę pamatėm ant kalvos būrelį vaikų.

Mūsų namas stovėjo kiek atokiau nuo kaimo, kitoje kalvos pusėje, todėl mama ir neužtruko čia atbėgti. Tikriausiai ji atskubėjo čionai vos tik išgirdusi sirenas ir neradusi manęs namie. Tačiau dabar atėjo ir visi kiti. Sulaukę signalo, kad oro pavojus praėjo, kaimo gyventojai išlindo iš savo slėptuvių ir pamatę laukuose rūkstančius dūmus atlėkė pasižiūrėti.

Stovėdami ant kalvos, bijodami priėti arčiau vaikai iš toli stebėjo liepsnas ir į orą kylančius juodus dūmus. Paskui atėjo suaugusieji ir palikę vaikus užnugaryje ėmė lėtai leisti nuo kalvos. Tarp jų buvo vyrų, apsiginklavusių lazdomis, šakėmis ir kastuvais. Taip pat vyrų iš Vietinės gvardijos. Šie buvo be uniformų, tačiau ant pečių nešėsi Ross'o¹ šautuvus ir nenuleisdami akių spoksojo į degantį orlaivį.

Kartu su jais atėjo ir kareiviai, kurie buvo užėmę Benetų dvarą ir fermą šalia paplūdimio. Jų čionai atvažiavo pilnas sunkvežimiai. Priešais juos pirmas į lauką atlėkė džipas ir slysdamas sustojo netoli sudužusio bombonešio.

Iš mašinos iššoko kareivis ir suriko:

– Ka, po velniais, jūs čia veikiat?

¹ Kanadiečių gamybos detuvinis šautuvas, naudotas I-ajame ir II-ajame pasauliniame kare. (Čia ir toliau – vertėjo pastabos.)

Tai buvo kresnas žefnaūgis vyriokas smailia nosimi ir didele burna, kuri jam šūkaujant vienoje pusėje prasižiodavo šiek tiek daugiau nei kitoje. Iš trijų juostelių, prisiūtų ant kairės rankovės, supratau, kad jis seržantas.

– Varykit juos iš čia, – suriko jis ir kiti du kareiviai iššokę iš džipo nuskubėjo mūsų link.

Vienas iš jų čiupo mane ir pastatė ant kojų, kitas pastvėrė mamą ir, seržantui skalijant nurodymus, kareiviai nutempė mus į šalį, kur buvo susispietusi minia. Mums prisiartinus žmonės prasiskirstė.

– Šitam reikia mediko pagalbos, – tarė kareivis, vedamas mane į kalvą. Jis ranka tvirtai gniaužė mano riešą.

Kai pasiekėme kalvos viršūnę, jis liepė man atsisėsti, o po kelių sekundžių prie manęs pritūpė ir mama. Smalsaudami, kas atsitiko, mus apspito būrelis vaikų, tačiau greitai pasišalino supratę, kad degantis lėktuvas kur kas įdomiau.

Netrukus pasirodė daktaras Džeikobsas, apsvilkęs striuke užlopytomis alkūnėmis, su baltu medicininiu krepšiu ant peties.

– Aš jį apžiūrėsiu, – tarė jis. – Pažįstu Piterį.

Kareivis nužvelgė daktarą nuo galvos iki kojų.

– Aš daktaras Džeikobsas, – tarė senukas su krepšiu rankoje ir parodė pirštu į raudoną kryželį. – Šitą atsinešiau su savim – galvojau, maža kas...

Paskui jis susivokė, kad yra be uniformos ir kad dėl to kareivis turbūt jo neatpažįsta, todėl staigiai išsitiesė ir atidavė pagarbą.

– Eilinis Džeikobsas, – tarė senukas. – Vietinė gvardija.

Kareivis dirstelėjo į lėktuvo griaučius gerai nežinodamas, ką atsakyti. Tikrieji kariai į Vietinę gvardiją nežiūrėjo

Turinys

1. Sudužimas.....7
2. Po visko.....13
3. Kim.....23
4. Laiškai.....41
5. Siluetai mėnesienoje.....50
6. Kūnai.....60
7. Ginklas.....70
8. Suvenyras.....78
9. Pati geriausia visų laikų slėptuvė.....86
10. Beldimas į duris.....96
11. Leitenantas, Kad ir koks ten jo vardas.....112
12. Žvalgyba.....119
13. Į vokiečių nepanašus.....127
14. Lūžęs kaulas.....141
15. Tėcio pašiūrė.....155
16. Antskrydis.....168
17. Kūjis.....175
18. Kiškis.....191
19. Atvyksta kareiviai.....198
20. Šmaukštas.....208
21. Šnipas.....222
22. Diunkerkas.....235
23. Griūvesiai.....250
24. Lakūnas vaiduoklis.....262
25. Telegrama.....266
26. Baigta.....275
27. Kim.....280
- Padėkos žodis.....286

Anglų autoriaus Dano Smitho (g. 1977) istorija nukelia skaitytoją į II-ąjį pasaulinį karą. Piteris su mama gyvena bijodami išgirsti sireną ir gauti telegramą su baisia žinia apie tėčio mirtį. Trūksta maisto ir vandens, o labiausiai – paprasčiausio gyvenimo džiaugsmo. Vieną dieną netoli jų namų nukrenta vokiečio pilotuojamas lėktuvas, o Piteris sutinka Kim. Nuo tada jo gyvenimas pasikeičia. Ir nors maisto ir vandens vis dar trūksta, šilta draugystė ir juos vienijanti paslaptis padovanoja berniukui kitų gyvybiškai svarbių dalykų.

Redaktorė Giedrė Kmitienė
Korektorė Goda Baranauskaitė-Dangovienė
Maketavo Miglė Dilytė
Tiražas 2000 egz.
Išleido leidykla „Nieko rimto“
Dūmų g. 3A, LT-11119 Vilnius
www.niekorimto.lt
Spausdino UAB BALTO print
Utenos g. 41A, LT-08217 Vilnius

Buvau gana toli nuo kaimo, kitapus lauko, medžių tankmėje, tačiau tasai klaidus triukšmas vis vien kažkokiu būdu mane pasiekė. Tarsi būtų manęs ieškojęs. Tiktai manęs vieno. Iš pradžių pasigirdo pratisas širdį veriantis gaudimas. Paskui pamažu vis garsėjo ir išilęs ėmė žemėti ir kilti. Po kelių akimirkų įsijungė antra sirena, tada trečia, kol galop visos kaimo sirenos ėmė kaukti skelbdamos oro pavojų.

Tai buvo signalas mums bėgti į slėptuves.

Bėgti, kad liktume gyvi.

1941-ieji. Vasara. Anglai prieš vokiečius. Ant namų ir žmonių krenta bombos. Vyrai, išėję į karą ir palikę žmonas ir vaikus. Berniukai mėlynomis uniformomis su telegramomis, sudaužančiomis į šipulius jų gyvenimus. Ir du vaikai – Piteris ir Kim, šiame žiauriame pasaulyje vis tiek išsaugantys viltį ir tikėjimą žmogumi.

www.niekorimto.lt

Užsuk, net jei tu ir ne vaikas

ISBN 978-609-441-815-0

9 786094 418150